

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős

Kutasi Imre

kiadó: Laptulajdonos.

Szerkesztőség: Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház. (emelet).

Kiadóhivatal: Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint).

Hirdetéseket a legmerszelebbi árszámítázz mellett vetetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

A provizorium.

Debreczen, május 2.

Az a fontos nyilatkozat, melyet gróf Thun osztrák miniszterelnök a birodalmi tanács egyik legközelebbi ülésén tett és amely a nyelvkérdés megoldása iránt oly határozottan előzékeny, hogy a nyelvbizottságnak a németek részéről oly sokszor sürgetett kiküldését immár elfogadott ténynek tekinthetjük, — maig sem volt képes megnyugtató felvilágosítást hozni a kiegyezési javaslatok elfogadása, vagy elvetése felől. A német pártokat kívánatuk teljesítése semmi esetre sem elégíti ki tökéletesen és ők a bizottság kiküldését csak minimumnak tartják, amely a nyugodt munkát és tárgyalást biztosítaná ugyan, de a kiegyezésre vonatkozó engedményeket általuk elérni nem lehet.

Elenkezőleg, a németek mint eddig, most is csak folyton a Badeni féle rendelkezések visszavonását követelik s ettől teszik függővé, valjon belemennek-e a javaslatok tárgyalásába. Ez az a Scylla és Charybdis melyen nem fognak sértetlenül átjutni a kiegyezési javaslatok. Ha a németek komolyan veszik fenyegetésüket, akkor gondolni sem lehet a folyó évben a tárgyalások befejezésére; ha teljesítik követelésüket és visszavonják a nyelvrendeleteket, akkor a csehok és a lengyelek érzik magukat bántva és nem szavazzák meg a kiegyezési javaslatokat mostani alakjukban, míg

a magyar szabadelvű párt és a kormány s velük az egész nemzet azon az állásponton van, hogy vagy ez a kiegyezés, vagy semmi.

A nehézségek, melyek a nagy mű elé tornyosulnak, mint látjuk, nem csekélyek és nem vak láрма az, mely jogtalan előnyöket akar elérni. A magyar ellenzéki sajtónak ez a felfogása a viszonyokban teljesen indokolatlan és határozott cáfolatát megtalálja abban a körülményben, hogy a magyar kormány minden előkészületet megtett az önálló vámtérület felállítására. A helyzet komoly és a szabadelvű párt és a kormány köreiben olyannak tartják, hogy barátságosabbra fordultat egyelőre várni sem lehet. A magyar kormányt várakozó magatartásra indítja ez a helyzet s így a bizottsági tárgyalás elhalasztatik addig, míg Bécsben is meg nem indítják a tárgyalásokat. Ha az osztrák bizottságokban tárgyilagossá lesz a tanácskozás, úgy hogy a javaslatok kellő eréllyel és a sikerre alapos kilátással parlamenti tanácskozás alá jutnak, akkor a magyar képviselőházban a dualizmus barátai és az 1867. kiegyezés hívei közt nem akad hang, mely a birodalmi tanács tárgyalásai részére nyerendő időhaladék ellen emelkednék, mert ez a halasztás a provizoriumnak csak néhány héttel való meghosszabbítását involválná, de biztosítékot nyújtana hosszú ideig állandó viszony létesítésére, mely mind a két fél fejlődését

lehetővé teszi és kölcsönösen támogatja.

De olyan feltevések ellen, minőket az ellenzéki sajtó hangoztat nagy-merészen s melyek a provizoriumnak több esztendőre való meghosszabbításáról akarnak tudni, határozottan állást kell foglalnunk, mert e feltevés és e gondolat térjesztése méltatlan módon sérti az ország érdekeit. Mi sem lenne inkább Ausztria érdekében, mint a jelenlegi állapot fentartása és a mostani szerződés, mely a magyar érdekek roppant sérelmét jelenti és melyet a magyar kormány épen ezért mondott fel. A Bánffy-minisztérium teljes erővel azon volt, hogy Magyarország részére az eddiginél előnyösebb szerződést vigyen keresztül és ime akadnak heroldok, akik azt hirdetik az osztrákoknak, hogy Magyarország nem elenezné a provizorium kiterjesztését öt évre és el akarják hitetni az osztrákokkal hogy Magyarországon keresztül lehetne vinni egy ilyen provizoriumot és ily módon az ellenség kezébe adni az eszközöket melyekkel sáncaink közé veheti magát.

Ezekkel az üres kombináció alapuló híresztelésekkel szemben arról biztosítanak hogy a provizorium meghosszabbításáról szó nincs és hogy a kormány és a szabadelvű többség szilárd meggyőződése, hogy az uralkodó bizonytalan állapotot semmi körülmények közt sem szabad örökkön tartóvá tenni.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

Május elsején.

Virágfakasztó május
Legelső reggelén
Szokás, hogy a leánynak
Fát állít a legény.

Beaggatja virággal,
Melyet maga szedett,
S a tetejébe szur egy
Mézes kalács szívet.

S egy kis madárka rászáll
A lombos ágra, hol
Tavasról, szerelemről
Egy régi dalt dalol . . .

Virágfakasztó május
Legelső reggelén
Virágos fával, édes,
Nem üdvözöllek én.

Az én fám, az a kiszáradt,
Az én galyom beteg.
S keserű az a tört szív,
Melyet ra tüzhettek,

Holló repülne rá csak,
Piros szemű, sötét —
S dalára hervadásnak
Indulna fű, fa, rét . . .

Martos Ferencz.

Májusi álmok.

A kávéházból vetődünk haza. Az agyunk lázas a sok dohányfüsttől, a gallerunk gyűrött az izzadságtól. És — úgy érezzük, — hogy ebben a prózai világban a létértvaló küzdelemben úgy összegyűrődik még a lelkünk is.

Valami elszomorítóan köznapias gondolat motoszkál az agyunkban mikor kilépünk a nyikorgó szélfogó ajtón, de a mint arczunkra ömlik virágos május szabad lehetete, eltűnik a közönséges gondolat, mint a harmat a virágról a napsugár első tüzes esőkjára.

Itt egy ablak alatt a cigány. Álmosak már a barna fiúk csak a mámoros fejű muzsi káltató legény kurjongat nagy duhajsággal s ugyancsak járja a tánczat az utczakövezeten hozzá.

Igy messzebről nem hallatszik tisztán a zene, csak a bőgős szakadozott ütemei rinak ki a melodia-chaoszból, hanem közelebről lágyan szeliden ölelkeznek össze a busongó magyar nóta akkordjai.

Megállunk egy pár lépésnyire tőlük s belebámulunk nagy gyönyörűséggel a csillag fényes éjszakába.

És a szívünkbe belopja magát a május

éj költészete, már nem is olyan gyűrött a mi lelkünk.

*

Hófehér szüzi fekhelyén szunnyad a leány szövegétve tarka-barka álmképeket a tavaszról virágfakadásról, a szív kikeletéről, mámoros szerelem bimbóhasadásról.

A májusi éj varázsa ringatta álomba a szép leány lelkét, az örködik álma felett, elvirraszt pihegő bársonyos keblén, mely mohó vágygally öleli magába a langyos levegőt. Az orgonavirágok az apró esőngettyüs gyöngyvirág illata ott kavarg a cigány zenétől reszkető májusi légtelenben, a barackfa fehérpelyhű virágai átható illatot terjesztenek mely körüllegi a szerelmes szendergő szüzi nyo-szojáját.

A cigány valami keringő melodiába fut át a magyar nótáról . . . A leány selymes pillái már az első akkordjánál megremegnek s felálomra ébred szerelmes szíve.

A lány ütemek elbarangolnak, szét folynak az illatos éjszakában, a szobában langyossá fülled a levegő.

A leány ereiben megkavargatja a vért a mámoros kábultság. Azután duhaj szilaj nótát kaczag a cigány-hegedű.

A leány takarója izzó meleget áraszt, mintha apró marócskák támadnának a szürkülletben s azok is bohón kellemmel járnak a

Allamtitkár változás.

Gränzenstein Béla pénzügyminiszteri államtitkár megválik állásától s a diosgyőri vasgyár igazgatója lesz. Utódjául Popovics Sándor miniszteri tanácsost emlegetik.

A közigazgatási bíróság új birái.

A király Dubraviczky Elek kincstári jószágigazgatót és Csipkay Károly országgyűlési képviselőt a közigazgatási bírósághoz ítélőbírákka kinevezte.

Négy mandátum.

Három gazdátlan választókerületnek nincs ez idő szerint képviselője a parlamentben és e három gazdátlan mandátumhoz csatlakozik legközelebb a pápai is, minthogy Fenyvessy Ferenczet nemsokára Veszprémmegye főispánjának nevezik ki. Justh György főispánná történt kinevezése következtében új választás lesz a szubnyai kerületben, a képviselőházi mai ülésén tett elnöki bejelentés szerint pedig Festetich Andor lemondott óbudai és Csipkay Károly, Zólyom vármegyének volt derék alispánja breznóbányai mandátumáról. Mind a négy választókerület a szabadelvű párté volt, a mely már sorompóba lépett az új győzelemért, Sztubnyán Justh Ferenczet, a főispán testvéröccsét Breznóbányán Osztrólszky Miklóst Pápán Hegedüs Lórántot, Hegedüs Sándor fiát akarják felléptetni. A legnagyobb küzdelem az óbudai kerületben várható, a hol a szabadelvűpárt, hír szerint, haraszti Jellinek Henriket óhajja jelöltjének.

Országgyűlés.

A tisztelt Ház belefáradt a tegnapi nagy emócióba. Lustán, faradtan verődött ma össze néhány kisebb jelentőségű javaslat elintézésére. Vita azért mégis volt, érdeklődés nélkül ugyan de elég terjedelemben. A községi erdők és egyéb kopár területek állami kezeléséről szóló törvényjavaslatnál (ugyan furcsa cím: erdők és egyéb kopár területek) felszólaltak Kubinyi Árpád, Bartha Ödön, Melczér Vilmos Ruffy Pál, Jónás Ödön és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter. A hosszas vitának az lett persze a vége, hogy a javaslatot változtatás nélkül elfogadták. Megmaradt a címe is és így benne lesz a magyar törvénytárban, hogy a községi erdők kopár területek.

sebes tánczot, — úgy tetszik a szendergő előtt, hogy a groteszk alakok tánczra csábítják, kaczerán integetve felé.

Küzd erőtelen, mámoros szempillával mignem elővillannak a hosszú selyem pillák alól a nagy kerekre nyitott fényes leány szemek.

A hold fénye keresztül szűrődik az ablak függönyön.

Már meglehet különböztetni a sejtelmes félhomályban az egyes tárgyak körvonalait.

A szép leány felemeli fejét, s gömbölyű, telt habfehér karjaira fekteti. Tisztán kilehet venni egy erőszakos elkeseredett sóhajtást az ablak alatt.

A leány arcán részegítő mosoly villan keresztül. Ez már nem álom, ez való. Most már tudja ki küldi hosszú szerelmes üzenetét május legelső búbajosán szép éjszakáján kiugrik az ágyból. Mikor meztelen lábcskái a puha nyírott szőnyeg selymét érintik édes, gyönyörűsége borzongás hat át minden tagjain, valami kéjes vágy reszketteti meg. Úgy tetszik, mintha fáznék, pedig homlokát a meleg láz pirja önti el.

Lassan óvatosan lábujj hegyen közel az ablak felé, leányos, naiv félénkséggel. Szeme már egészen megszokták a derengő fél-

Lukács László pénzügyminiszter felelt ezután Thaly Kálmánnak a munkácsi vár ügyében beadott interpellációjára, amit a Ház természetesen tudomásul vett, a napirend után pedig Kossuth Ferencz interpellálta a belügyminisztert a hajdúböszörményi betiltott gyűlés miatt. Perczel Dezső rögtön válaszolt, egyszerűen arra hivatkozva, hogy május 1-én minden népgyűlés tilos. — A Ház ebben is megnyugodott.

Az ülés egyetlen szenzációja a gróf Festetich Andor lemondása — lett volna, ha valaki törődött volna vele.

Hajdúvármegye alispánjának jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, 1898 május 2.

Most jelent meg nyomtatásban R á s ó Gyula Hajdúvármegye kir. tan. alispánjának a megye 1897. évi állapotáról szóló jelentése.

A terjedelmes alispáni jelentés — 112 oldalra terjed — gondosan, nagy körültekintéssel, alaposan és élénk tollal van elkészítve s magában foglalja a vármegyei közigazgatási erén a múlt év folyamán felmerült összes események leírását.

Beszámol a vármegye 1897 évi háztartásáról az ügy- és pénztárforgalomról, a közegészségügyről, a betegápolási és közuti ügyekről, a tanügyi állapotokról, állattenyésztés és állategészségügyről stb. s végül közli a vármegye különböző bizottsági tagjainak névsorát, a legtöbb adót fizető (virilis) s választott megye bizottsági tagok névjegyzékét s végül a tisztisegéd és kezelő személyzet névsorát.

Az alispáni jelentés a f. hó 7-én tartandó megyebizottsági közgyűlés elé fog terjesztetni mi azonban időszerűnek tartjuk már is azt az alábbiakban kivonatossan ismertetni.

Méltóságos Gróf Főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági Bizottság!

A törvényhatóságokról szóló 1886. évi XXI. t. cz. 68. §-ának s) pontjában foglalt rendelkezésnél fogva kötelességem a törvény-

homályt s a mint tekintetével kutat a hold fénye bágyadtan török meg a földig érő nagy tükörben. Már már az ablakhoz ért, de hirtelen fordulattal vissza tér.

A muzsika viharosan zug s közbe-közbe rekedt, borizú hang hallatszik. A leány még sem a hang után szalad, hanem a tükörhöz meiy huan veti vissza a habkövek tényét, gömbölyű hamvas vállát, karját.

A leány nem tud ellentállani a vágyának. Két oldalt mint régen megemeli utánozhatlan keccsel gyöngye leplét, elfojtott nevetéssel bókól s ritmikusan lejtí végig a szüzi leány szobát.

Táncza mind gyorsabb gyorsabb lesz, a csáb egészen hatalmába ejti, mignem ziláló mellel, tikadt ajakkal, mámoros kimerültséggel omlik vissza ágyába.

Lassan lassan belevesz a muzsikaszó az éjszakába kirezg az utolsó akkord is, lassan lassan lecsukódnak a leány selymes pillái.

Igy-igy álmodunk virágos lombfakasztó május első mámoros éjszakáján, mikor belepja magát a mi szívünkre az orgona virágtól, gyöngyvirág illattól terhes, tavasz búbajos varázs költészete.

Szatyl.

hatóság állapotáról minden rendes közgyűlés alkalmával jelentést tenni, a tek. törvényhatósági bizottság pedig 1885. évben 98/2503. kgy. sz. alatt hozott határozatában arra utasított, hogy a tavaszi rendes közgyűléshez előző évről betérjeszteni szokott jelentések a közgyűlést megelőzőleg a bizottság tagjainak kinyomatva megküldessenek.

Evi jelentésemben most is felemlitem a törvényhozás múlt évi alkotásai közül azokat, melyek általában a közigazgatást közelebből érintik.

Ezen régebbi gyakorlatot bővetve, a múlt év folyamán alkotott törvények közül kettőtől kívánok itt menemlékezni, melyek a szorosabb értelemben vett közigazgatással szoros kapcsolatban vannak és egyszersmind általános nemzeti örömet keltettek az egész magyar állam területén.

Ezek: a cs. és kir. közös hadsereg katonai nevelő és tisztiképző intézeteinél magyar korona országokbeli ifjak részére létesített állami alapítványi helyekről szóló 1882. évi XXV-ik t. czik módosítására vonatkozó 1897 évi XXII-ik, és a honvédségrevelő és képző intézetekről szóló 1898. évi XXIII-ik törvény-czikkek.

Nemzetünk életében valóban új korszakot nyitó történelmi eseményt képez ezen törvényeknek meghozatala mert ezen törvények által megvalósítva látjuk azon régóta táplált óhajunkat, hogy a katonai szakoktatás nemzeti szellemben fejlesztessék.

Ezen törvények nagy hordereje abban van, hogy míg egyrészt ezentul a tényleges állományu magyar honvédség tisztikarában beálló hiány, a honvédségnek saját, a közös hadsereg hasonló intézeteivel teljesen egyrangú és egyenértékű intézeteiben nevelt és képzett tisztekkel pótoltatik, és így nem forog fenn majd annak szüksége, hogy a honvéd tisztikarban mutatózó hiány a közös hadsereg tisztikarából egészítessék ki, másrészt a honvédség nevelő és képző intézeteiből kilépő tisztek és hadapródok közül azok, kik arra önként jelentkeznek a közös hadseregben is szolgálhatnak mi által újabb tér nyílik arra hogy a magyar művelt ifjúsága a közös hagsereg tisztikarában elfoglalhassa azt a helyet, mely e nemzetet méltán megilleti.

Méltán mondhatjuk tehát, hogy ezen törvényekkel le lett téve a magyar tisztiképzés alapja, melylyel a nemzet jogos törekvése nyert kielégítést.

Hogy mily általános nemzeti örömet keltettek ezen katonügyi törvények javaslatának a törvényhozás elé való terjesztése, igazolja az, hogy ez alkalmából a törvényhatóságok siettek lelkes hangu feliratokban a kir. kormány iránti bizalmuknak kifejezését adni. Törvényhatóságunk is az 1897. évi június hó 5-én tartott közgyűlésében 171/636297. kgy. szám alatt hozott egyhangu határozatából kifolyólag Báro Panffy Dezső m. kir. miniszter elnök ur Ó Nagyméltóságát valamint Nagyméltóságú Báro Fehérvary Géza m. kir. honvédelmi miniszter urat feliratában hazafiai örömmel üdvözölte s nemzetünk érdekében tett a l e g h a l á s a b b elismerést érdemlő gondoskodásukért köszönetét s egyidejűleg jövőbeni működésük iránt bizalmát nyilvánította.

Törvényhatóságunk azonban nemcsak átérzte ezen katonügyi törvényeknek katonai politikai és társadalmi nagy fontosságát, hanem anyagilag is hozzájárulni kívánt ahhoz, hogy a magyar ifjak a hadseregben az őket jogosan megillető helyet minél nagyobb számban foglalják el és ez okból az egyik honvéd hadapród iskolába „Hajdúvármegye honvéd hadapród iskolai alapítványa” ezimen első sorban vármegyénkben született vagy itt illetőséggel bíró ifjak részére a folyó évre 1 1/2 % pótdóna k kivételével beszerzendő 5000—5000 forint alapítékével két alapítványt létesített.

Ugyanitt kívánom felemlíteni azt is, hogy törvényhatóságunk elismerve a „Magyar Történelmi Társulatnak” 30 évi fennállása alatt a hazai történelem anyagának felkutatásában gyűjtésében és feldolgozásában elért sikereit s méltányolva annak közhasznu kulturális törekvéseit: 100 forint legkisebb alapítvá-

nyí össz
belépett

lettél e
S z ő
tügyés
hunytá

M

át lank

értelem

Közszem

való te

a törvé

veszített

barátot

marad.

A

elő hal

E

Izrael,

Sámuel

tovább

Zoltán

tagok.

A

rend sz

a véla

désbe

tettek

A

sági ta

valami

zet név

a köve

A

désbe

mult é

hály v

lemond

állásra

sen Lu

Imre s

Debrec

vezető

lemond

lásra f

tas me

tént, h

szolgá

A

ban s

E

semnek

ményel

jelentés

attérek

A

évben:

K

M

mely a

állapo

ban a

megha

szonyo

adatok

állapít

A

minisz

vármeg

végén.

H

szapor

záadju

az 189

E

szület

45,7 sz

dás er

do a n

haszná

szültt

foglalt

tized s

gyes a

A

tek sz

nyi összeggel a társulat alapító tagjai sorába belépett

Ezeknek előrebocsátása után után kegyelettel emlékezem meg e helyütt S z i g e t i S z ó l l ó s s y János vármegyénk volt tisztügyésznének mult évi február 24-én történt elhunytáról.

Megboldogult tisztviselőtársunk 8 éven át lankadatlan buzgalommal és magas szakértelemmel töltötte be tisztügyészi állását. — Közszeretnek örvendett, tiszta jellemű, kiváló tehetségű férfiú volt, kinek elhunytával a törvényhatóság egy érdemes tisztviselőjét veszített el, a tisztikar tagjai pedig egy igaz barátot, kinek emléke közöttünk mindig fennmarad.

A bizottsági tagok sorában is fordultak elő halálozások.

Elhaltak: Szalkai András, Kupferstein Izrael, Karácsony Lajos, Cseke János és Papp Sámuel legtöbb adót fizető bizottsági tagok továbbá Bészler Imre, Vitéz János, Poroszlay Zoltán és Nagy Miklós választott bizottsági tagok.

A virilis bizottsági tagok helyére a sorrend szerint következő póttagok hivattak be, a választott bizottsági tagok sorába üresedésbe jött helyek pedig választás útján töltettek be.

A legtöbb adót fizető és választott bizottsági tagoknak 1898. évre szóló névjegyzékét, valamint a tisztikar, a kezelő és segédszemélyzet névsorát jelentésem végén közlöm. A vármegyei tisztikar sorában a mult év folyamán a következő változások állottak be:

A Szőlőssy János elhalálozásával üresedésbe jött vármegyei tisztügyészi állásra, a mult évi májusi közgyűlésen dr. Czeglédy Mihály választott meg. A dr. Forray András lemondása folytán üresedésbe jött szolgabírói állásra a mult évi szeptember havi közgyűlésen Ludány Géza választott meg. — Oláh Imre szolgabíró mult évi december hó 15-én Debreczen sz. kir. város állami anyakönyvvezetőjévé neveztetvén ki, — állásáról való lemondásával üresedésbe jött szolgabírói állásra főispán ur ó méltósága által, a választás megejtéséig, mely már a folyó évben történt, helyettes minőségben Miskolczy Lajos tb szolgabíró neveztetett ki.

A kezelő- és segédszemélyzet létszámában s személyzetében változás nem történt.

Ezeknek előre bocsátása, miután jelentésemnek bevezető fejezetében csupán azon eseményekről szoktam említést tenni, melyek jelentésem többi részében nem tárgyaltnak: attérek a részletek ismertetésére.

A megye összes bevétele volt a mult évben:

Kiadás	63847 frt 98 kr
Maradvány	63642 frt 31 kr
	205 frt 67 kr

mely a tartalék tőkéhez csatolatik.

Közegészségügy.

A vármegye 1897-ik évi közegészségügyi állapota minőségének megítélésénél, első sorban a vármegye lakosságának számát kell meghatározni, minthogy az egészségügyi viszonyok legtényegesebb részét, a népesedési adatokat, a lakosság ezen évre nézve megállapított mennyiségéhez kell arányosítani.

Az 1896 ik évről kiadott magas belügyminiszteri jelentés szerint 143455 volt Hajdúvármegye kiszámított népessége az 1896 ik év végén.

Ha az alábbiakban feltüntetett 1897. évi szaporodást az előbb említett népességhez hozzáadjuk, ugy a vármegye lakosságának száma az 1897-ik év végén, 145747-et tett ki.

E népességgel szemben az 1897-ik évben születtek összege 6675, illetőleg ezer lélekre 45.7 születés történt, mely tény a fajszaporodás erős képességéről tesz ugyan tanúságot, de a meglévő helyzet értékelésénél fel nem használható adatot fejez ki, minthogy összes születések számában a halva születtek is benne foglaltatnak, illetőleg az ezer lélekre eső 45.7 tized születés, az élve és halva születtek egyes adatait tartalmazza.

Az utóbbiak levonásával az élve születettek száma 6522 s így ezer lélekre viszonyítva,

a vármegyében a mult év folyamán 44.7 születés fordult elő.

Az elhaltak száma — a halva született 149 kizárásával — mult évben 4229 volt, ezer lélekre viszonyítva 29.

A halálozás eme elég magas mennyisége azonban nem felel meg a valódi helyzetnek, minthogy a vármegyében elhaltak feltüntetett 4229 halott között száz idegen illetőségű találhatók.

Igy Egyek községben egy magában 52 halálesettel szaporodott a Telek-Ohat tanyáról, illetőleg Debreczen sz. kir. város területéről oda behozott halottak által, az ott halotti anyakönyvezettek összege, nem különben így ez kisebb mérvben H.-Szoboszlón, P-Ladányban és több községben.

Az élve születésekből az elhaltak számának levonása után, Hajdúvármegye szaporulata az 1897-ik évben 2295, ezer lélekre 15.7 tized,

Minthogy pedig az 1897-ik évi születés csak 310-el nagyobb, mint az előbbi évé, s halálozás ellenben, a jelentékeny számú idegen törvényhatósági halottakkal együtt — 87-el több az 1896-ik évinél, dacára annak, hogy a szaporulat 223-mal nagyobb mint az előbbi évben volt, kétségtelen mégis, hogy bár a vármegye községi állapota az 1897-ik évben általában véve kedvezőtlennek nem mondható ugyan, az 1896 ik évhez viszonyítva azonban valamivel rosszabb volt.

A közegészségügyi állapotának az 1896 dik évhez arányított kedvezőtlenebb voltát mutatja a heveny fertőző betegségekkel megfertőzettek számának növekedése is — mely a mult évben összesen 1160, illetőleg az 1896-ik évhez képest 74-el több volt, továbbá, hogy lakosra esőleg fertőzőse esett közzül 7.9 uzed megbetegedés történt, hogy a járványos hevenyfertőző eme bántalmakban 288. halál eset fordult elő, nemkülönben, hogy 100 hevenyfertőző betegségre esett közzül 24.7 tized mult ki s végre hogy az összes elhaltak 4229 esetéből 6.8 százalék a hevenyfertőző bántalmak rovására irandó.

A közegészségügy az 1896-ik évhez képest előállott eme hanyatlásának oka bizonyára a vármegye minden vonalon rossz közgazdasági helyzetében, a körleégi viszonyoknak főleg a tavaszi és őszi hónapokban tapasztalt felette változékony minőségben, illetőleg napi nagy hőingadozások által elősegített s általánosn uralkodott légző szervi bántalmakban, ezek súlyos jellegében, nemkülönben némely heveny fertőzőkór, így különösen a vörheny és hasihagymáz emelkedettebb uralkodásában ke resendő, vagy is nagyobb részt oly tényekben leli magyarázatát, melyek ellen sem a lankadatlan törvényhatósági intézkedések sem a vármegyében példányszerűnek mondható vizsgáltatásból eredő előnyök kellő sikerrel nem harezolhattak.

Tanügy.

A népnevelés és tanügyek mult évi állapotát a kir. tanfelügyelő urtól nyert adatok alapján a következőkben ismertetem.

I. Tankötelesek szám és nyelve.

A vármegyében összeirtott mindennapi és ismétlő fiu és leány tankötelek	27663	
és pedig mindennapi tankötelek	20423	
ismétlő	7240	27663
nemre nézve mindennapi tankötelek fiu	10144	
mindennapi tank. leány	10279	
ismétlő fiu	3590	
" leány	3650	27663

Az 1897. évben összeirt tankötelesek száma 256-tal volt az előző évinél.

Egy a mindennapi, mint az ismétlő tankötelesek anyanyelve magyar.

II. Tankötelesek iskolába járása

A tankötelesek közül iskolába járt a mindennapi tankötelesek közül	17452
az ismétlő tankötelesek közül	5749
	34211

Különféle okok miatt, de főleg tanyai iskolák hiányában iskolába nem járt a mindennapi tank. közül 2961 az ismétlő tank. közül 491 4452.

III. A z iskolák száma és jellegé.

A vármegye területén levő 20 község mindegyikében van népiskola; ezen kívül 6 pusztán van tanyai iskola.

Az elemi, polgári és iparosiskolák száma 90. Ehhez járul még 11 óvoda és 15 menedékház.

Ezen tanintézetek közül községi jellegű:	
elemi iskola	4
polgári "	1
iparos "	3
óvoda "	11
menedékház	25
Felekezeti jellegű iskola	82.

A tanítók, tanítónők, óvónők és menedékház vezetőnők száma volt rendes 204, segéd 4, összesen: 208.

Ezek közül képesített 206, nem képesített 2.

Adóügy.

A kir. pénzügyigazgatóságtól nyert adatok alapján, a vármegye mult évi adózási viszonyairól a szokott adatokat a következőkben van szerencsém ismertetni:

Egyenesadó fejében, az utólagos szaporodással együtt előíratott:	
A lefolyt 1897. évben	865.566 frt 36 1/2 kr.
Az előző évből hátralék maradt	205.089 frt 98 1/2 "
Összesen:	1070656 frt 33 kr.

Ebből leiratott a lefolyt évben 42488 frt 25 1/2 kr. Beszedett 839430 frt 21 1/2 " 881918 frt 47 kr. Mutatkozik az év végén

hátralék 188737 frt 86 kr. A hátralék a lefolyt évben az azt megelőző évben fenmaradt tartozással szemben 14352 frt 10 1/2 krral csökkent.

A Hortobágy öntözése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 2,

Tudvalevőleg a Hortobágy öntözése nagyban függ attól, hogy a feloszló Hortobágy-Berettyó belvizeket szabályozó társulat ügye miképen dől el.

Hosszabb cikkben ismertettük ez ügyet az Alsó-Szabolcsi tisztai ármentesítő társulatnak legközelebb Debreczenben tartott közgyűlése alkalmából s mint most Nagyváradról írják lapunk a Berettyó vízszabályozó és ármentesítő társulat f. hó 30 án délelőtt tartott tavaszi rendes közgyűlésén is foglalkozott e nagy jelentőségű ügygyel.

A gyűlésen több rendbeli miniszteri rendelet tudomásul vétel után örömmel értesült az érdekelttség t. igazgató jelentéséből azon körülményről hogy a Hortobágy-Berettyó belvizeket szabályozó társulat felosztása tárgyában ápril hó 21-én Budapesten, a földművelésügyi miniszterium hivatalában megtartott értekezleten az érdekelt öt vízrendező társulat elvileg mind a felosztás mellett nyilatkozott minek folytán most már remélhető, hogy egy részt azon perrel fenyegető függő kérdések, melyek a Berettyó és a Hortobágy-Berettyó társulatok között évek óta fenforognak — békés uton kiegyenlíthetők lesznek. másfelől a két társulat an bentlevő, súlyosan terhelt hortobágyi érdekelttségnek is kitévése lehet terheinek csökkentésére, melyet eddig annál súlyosabbav érzett, mert az ő belvizeit egy vízrendező társulatnak sem volt módjában levezetni azért, mert erre mint belviz társulat a Hortobágy Berettyó-társulat tartotta magát: jogosított és kötelezettnek, mely kötelezettségeinek

azonban pénzügyi viszonyai miatt mindaddig nem felelhetett meg.

Sérelmesnek találta azonban a közgyűlés a terhek megosztására vonatkozó bizottsági javaslatot, mely szerint a Berettyó-társulat eddigi több mint 700.000 forint hozzájárulás figyelembe nem vétetnék, holott ezen hozzájárulás kivételkor az érdekeltség teljesen jogtalannak tartja s erre nézve már per indítását 440.000 frt terhet akar a Berettyó-Hortobágy érdekességre, illetve a Berettyó-társulatra áthárítani, melylyel a Berettyó-társulat kötelekébe bevont 25 százalékos hortobágyi érdekeltiség az eddigi összes hortobágyi költségek 50 százalékában részesednék.

A további tárgyalásokra kiküldötte a közgyűlés társulati alelnököt, igazgatót, főmérnököt, Glatky Endre és dr. Pap József választmányi tagokat, társulati igazgatót pedig utasította, hogy ezen tárgyban intezzen a miniszter urhoz, egy a társulati álláspontot megvilágító felterjesztést.

NAPI HIREK.

Debreczen, május 2.

Időjárás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenből küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható:

— május 2 —

Változó felhőzet. — Meleg — Helyenként esapadék. —

— **A h. bősziroményi népgyűlés.** Tegnap tartották volna meg a szomszédos H.-Bősziroményben, Szinay Gyula orsz. képviselő választókerületének nagy diadallal a népgyűlést az önálló vámterület és nemzeti bank érdekében. Nagy trimhussal készültek fogadni Kossuth Ferenczet, valamint Hentaller Lajos Lakatos Miklós, Pichler Győző és Papp Elek országgyűlési képviselőket kik szintén megígérték lejárójukat a nagy tiltakozó népgyűlésre. Az előkészületek azonban lesültek, mert böles és előrelátható belügyminiszterünk a népgyűlést, tekintettel a szociális viszonyokra és május 1-ére, betiltotta. A belügyminiszter nem tehet kivételt a függetlenségi párttal szemben sem azon határozott rendelethe alapján, hogy május 1-én minden gyülekezés, vagy összejövetel meg van tiltva. Nosza ezért Kossuth Ferencz dühében meginterpellálta szombaton Perczel Dezső belügyminisztert ki a fentiekkel megnyugtatta aztán Kossuth Lajos fiát. — Márszombaton pedig megérkeztek Debreczenbe Hentaller Lajos és Lakatos Miklós képviselő urak és itt Szinay Gyula vendégei voltak, de a betiltás hírére ők is visszavonultak a fővárosba hosszu orral. A népgyűlést pedig elhalasztották jobb időkre, esetleg ad Graenis Kalendas

— **A sertés vásár beszüntetése.** A múlt héten két helyen előfordult sertésvesz miatt a kerületi állami állatorvos kereste meg a városi tanácsot, aziránt hogy a Debreczenben tartatni szokott heti sertés vásárokat szüntessék be.

— **Májusi ajtatosság.** Tegnap megkezdődött az Ave Mária hónapja, mikor az ajtatos hívőközönség összeszedi a tavasz minden virágát s bokrába kötve elviszi a Mária oltárok elé. Ott pompázik a kábitó illatu orgonavirág, a sötétkék ibolya, a lilium, a hófehér kelyhü gyöngyvirág s a csillogó oltár előtt hangzugas és orgonaszó között aprószemű rózsafüzérrel zengik ezer és ezer ajkról a Mária dicséretét. A délutáni letenye alkalmával zsu-

folásig megtelt tegnap a katolikus templom. A szűz Anyához imádkozó asszonyok seregével zárandokol ilyenkor a templomokba.

— **Fazekas Sándor előléptetése.** Fazekas Sándort, a debreczeni állami főreáliskola kiváló igazgatóját mint a hivatalos lap tegnapi száma közli a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter a VIII-ik fizetési osztály I-ső fokozatába léptette elő.

— **Firczak Gyula g. kath. püspök Debreczenben.** A h. bősziroményi ujonnan épült dzsesz gör. kath. templomot e hó 8-án fogják fényes ünnepek közepette felavatni. A felszentelést maga Firczak Gyula ungvári gör. kath. püspök végzi fényes segédlettel. A püspök fogadtatására nagy előkészületeket tesznek Hajdúvármegye határára. Téglás közszeg állomásán a megye részéről Ferenczy Elek főszolgabíró és Orsz Lajos h. bősziroményi g. kath. lelkész fogadják az érkező püspököt. Debreczenben f. hó 7-én, szombaton délelben érkezik Firczak Gyula püspök s az állomásnál Simonffy Imre kir. tan. polgármester fogadja a hatóság részéről a magas vendéget. Délelben dr. Wolafka Nándor ez. püspök Firczak Gyula tiszteletere diszbedet ad melyre a napokban bocsátják ki a meghívókat.

— **Uj járásbírósi aljegyző.** Az igazságügyi m. kir. miniszter Jablanczy Sándor balassa-gyarmati kir. törvényszéki joggyakornokot a püspök-ladányi kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

— **Hajdúvármegye közgyűlése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága május hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor rendes közgyűlést tart, gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt, a melyre Rásó Gyula, kir. tanácsos, alispán most bocsátotta ki a meghívókat. A 85 tárgy közül kiemeljük a következőket: A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 3616/1898 szamu leirata az 1898/98. évi közúti költségelirányzat, valamint a p. ladány-füzes gyarmati h. é. vasut segélyezése tárgyában 303/12645/1897. kgy. szamu vármegyei határozatra vonatkozólag. A nagyméltóságú m. kir. Honvédelmi miniszter urnak, arról szóló értesítő leirata, hogy a törvényhatóságok, felterjesztései következtében elrendeltetett miszerint a törvényhatósági tisztviselők fiait is ugyanolyan tandíj mellett vétetnek fel a m. kir. honvéd hadapród iskolákba mint az állami hivatalnokok fiait. A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter urnak, 15962. szamu leirata a nagykállói volt székesház eladási árából befolyt összegből, továbbá a volt Hajdúkerületi székesház jövedelméből létesítendő közös alap ügyében. A vármegyei házipénztár 1897. évi zarszamadása az állandó választmányi határozati javaslatával. A vármegyei közigazgatási bizottság értesítései a f. évi Márczius április havi üléseken meg nem jelent tagokról. A f. évi Május 3-án tartott vármegyei számonkérőszék jkve bemutatattik. Alispáni jelentés a P.-Ladány közságben terjedő súlyos jellegű hólyagos himlő járvány elleni védekezés tekintetében tett intézkedésekről, annak jóváhagyása iránt. Alispán ur jelentése arról, hogy Nádudvar községnek a vármegyei tisztviselői nyugdíjalapból, a szűkölködő lakosok által végeztetett községi utak építési költségeire 3000 frt kölcsönt adott. — Hasonló jelentés a Tetétlen község által az ottani inséges lakosokon való segítés végett felvett 1500 frtos kölcsön ügyében. Arad sz. kir. város közönsége, az 1848-49-iki honvédek iránt való erkölcsi elismerés jkvbén való megörökítése tárgyában hozott határozatát közli. H.-Szoboszló város polgármestere a város által fentartott polgári iskola állami kezelésbe vétele iránt a vallás és közoktatásügyi m. kir. kormány képviselője és a város között létrejött szerződés jóváhagyás végett beterjeszti. Főszolgabíró H. Hadház község képviselő testületének 886. 896. kgy. szamu azon végzését, melylyel a tisztujítás alkalmával állásukból kimarad községi tisztviselők 2

havi, meg nem szolgált fizetésük vissza szolgáltatására kötelezte, Sallay Józsefnek mint érdekeltnek ez ellen beadott felebbezésével felterjeszti. Ugyanaz H. V. Péros község képviselő testületének 2000 frt rövid lejáratu kölcsön felvétele ügyében hozott 1-16 számu határozatát jóváhagyás kérése mellett felterjeszti. A nádudvari járás főszolgabírája P.-Ladány község képviselő testületének 8.898. sz. azon határozatát, melylyel a róm. kath. iskolaszékek, a községi faiskolául szolgáló 4 holdnyi földből két holdnak a róm. kath. iskolák részére kihatása iránt benyújtott kérelme elutasítottatott, Fröhner Lajos róm. kath. lelkésznek ez ellen beadott felebbezése folytán felterjeszti. Még szabadságolás iránti kérvények és 40-85-ig a várak és községek számadásainak bemutatásai vannak a tárgyszorozaton.

— **Esküvő.** Dr. Altmann Béla a debreczeni orvosi kar fiatal rokonszenves tagja május hó 10-én délután 6 órakor tartja esküvőjét Nagyváradon a Kossuth utcái Czion templomban Mandel Albert nagybaródi birtokos, kedves és művelt leányával Szerénával.

— **Egy és egynegyed millió árva vagyon.** A debreczeni városi árvaszék ez idő szerint egy millió forintnál jóval több ingó árvavagyont kezel. A szombat délután megejtett véletlen pénztárvizsgálatnál a gyampénztárban 13925 frt készpénzt 757284 frt pénzértéket, 50198 frt értékpapírt, 390037 frt kamatozó kötvényt és 105608 frt nem kamatozó kötvényt és 1815 frt értékű ékszert találtak. Ezek összege 1318870 frt. A pénztárt teljesen rendben találta a vizsgáló küldöttség, amelynek Komlóssy Arthur főjegyző, Bészler Károly árvaszéki elnök, dr. Magas György tb. t. főügyész, Kovács József ügyvéd bizottsági tag és Haranghy László számvevő voltak tagjai.

— **Az új főispáni titkár.** Dr. Kiczian István az ujonnan kinevezett főispáni titkár állását, mivel e hónapban gyakorlatra vonul be, csak június hó 1-én foglalja el.

— **Bohém esküvő.** Csendsben, egyszerűen folyt le, pompa, üres külsőségek nélkül, nem jellemezte más, mint az egyszerű külsőbe öltözött szerelem, s két fiatal szív örök egyesülését beragyogó napfény. A színészvilágba, azokon a rögs utakon haladó emberek körébe új fényt vet sorsuk öröme, s az üres kedélyeket felmelegíti az a boldogság, a mit két rokon lélek ma megpecsételt egy hoszu élet tartamára. Tanay Frigyes, esküvőt örök hűséget Debreczen kedvenczének, Halmy Margitnak. Délelőtt 10 órakor volt a polgári esketés, 1/2 11 órakor az egyházi esküvő. Az esketést Dr. Wolafka végezte. Tanuk és násznagyok Komjáthy János szinigazgató s a völegény nagybátyja voltak. Az esküvőn szép elegáns publikum volt. Az esküvő után a fiatal pár a vasúthoz hajtatott, s a ma déli vonattal Marosvásárhelyre mentek. Eddig külön haladtak a művészet útján, most már együtt és egy czél felé. Legyen az utjuk boldog, vidám; vigyék magokkal a közönség jó kívánatait s a mi szeretetünket.

— **Pap a toloncz uton.** Hihetetlen és mégis így van. Egy husból és vérből való igazi fráter, lábain elrongyolt cipővel, hóna alatt egy vászon táskával, zöldesen fakó elkopott reverendaszerű lebernyegben állott ma a toloncz vezető rendőr harsány szavára a sorba indulni haza Miskolczra . . .

Arctáról éhség rit le. A magas gondolkozó homlok ránczai a jellegzetes szinte klasszikus arczel úgy elütött a környezettől — de egyben hasonló volt "Éhes nagyon éhes volt" mert itt Debreczenben nem szabad kol-

dulni . . .
személyleir
tott tarkop
tosan hajol
be a n e v
Jánosnak
Miskolczon

— r

élek. —

— C

vén korom

m e g y e l

S a

egy könyv

még aláb

törve me

lonzuton

— K

az elemi i

szombaton

M i t r o

Rövid kel

hogy az o

számával

Az egyhá

segíteni a

ezelőtt az

várossal,

tantermet

mégis bá

közül esu

termek s

utcai tar

folva, go

enged m

lás és k

iratban s

iskolászé

tárosata

got küld

bővebb t

vegyes k

vegyes k

Aron pü

Imre kir

szükebb

rovics G

Géza, Sz

Lajos, S

bizottság

is tárgya

—

májusi k

kialtás

a séta u

gelő hus

sek köz

hősen v

csak na

meg ak

az mast

—

is utca

veszék

hogy m

különb

Józan m

egy ese

veszede

utezán

esizma

utezára

mény v

megme

—

honvéd

vasárn

háza n

—

utca

vattak

odaérk

konsta

czai g

nagy

jelent

dulni... Mikor a tolonczlevél kiállítására személyleirást csinált a rendőr, a magasan tartott tarkoponya a fejtetőn a tonzurával, alázatosan hajolt meg. Halk érthető hangon mondta be a nevét a protokolba: Podolszky Jánosnak hívják. Bécsi születésű vagyok és Miskolcra az Minorita rendbe voltam fráter.

— Elkergettek — most koldulásból élek.

— Ötven éves vagyok s most már vén koromban éna pap — toloncz utra megyek.

S az okos értelmes kék szemekből egy könyösepp gördül alá és a jellegzetes fej még alább hajlik s a szegény fráter össze törve meggöngnyedve megy Miskolcra tolonczuton.

— **Kevés az iskola.** Igen fontos ügyben, az elemi iskolák fejlesztése tárgyában tartott szombaton d. u. ülést az ev. ref. iskolaszék Mitrovics Gyula lelkész elnöke alatt Rövid keletű és igen súlyos baj Debreczenben hogy az ev. ref. tanköteles gyermekek nagy számával nem áll arányban az iskolák száma. Az egyház és a város több ízben törekedtek segíteni az iskolamizériákon s néhány évvel ezelőtt az egyház olyan egyezséget kötött a várossal, a melynek értelmében a város 42 tantermet épített. Ez fokozatosan megis történt mégis bár, 5550 ev. ref. tanköteles gyermek közül csupán 4019 jár iskolába, kevés a tanteremek száma. Így pl. Zong János kérés utcai tantermében 108 gyermek van összezsúfolva, golott a törvény legfeljebb nyolcvanhat enged meg. Az ügy mielőbbi rendezését a valóság és közoktatásügyi miniszterium is több leiratban sürgette. A bajok orvoslása véget az iskolaszék a presbyteriuma egy nem régi határozata következtében szűkebb körű bizottságot küldött ki tegnapi üléséből, mely az ügyet bővebb tanulmányozás után ismét egy nagyobb vegyes bizottságnak fogja előterjeszteni. — A vegyes bizottságnak egyházi részről Kis Áron püspök, világi részről Simpfly Imre kir. tanácsos polgármester az elnökei. A szűkebb körű előkészítő bizottság tagjai: Mitrovics Gyula elnök, Némethi Lajos, Aczél Géza, Sz. Szabó László, Roncsik Lajos, Sáfár László és Jeney Miklós bizottsági jegyző. A gyűlés más folyó ügyeket is tárgyalván, hat órákor ért véget.

— **Mert nemcsak őt szerette.** A nagyerdő májusi hangulatát tegnap este hangos segélykiáltás verte fel. A kiáltás irányában sietők a séta uton egy a kardjával a szeretőjét ültető huszárt lettek, ki életveszélyes fenyegetések közt ütötte a holtra rémült leányt. A dühösen vagdalkozó hadfit, névleg Szűcs Miklóst csak nagy nehezen sikerült megfékezni. Váltig meg akarta ölni a leányzót Bodó Zsuzsát, mert az mast is szeret.

— **Vörös Május.** Nem vérről lesz szó, nem is utcái harcokról, nem verekedésről, sem veszekedésekről, csupán azt akarjuk jelenteni, hogy minálunk Debreczenben semmivel sem különbözött Máj. 1. a többi vasárnapoktól. Józan népüktől ezt vártuk. Május 1-ét csak egy esemény tarkította s ez is nem annyira veszedelmes, mint inkább mulatságos. A dedó utcán tegnap reggel 7 és 8 óra között egy eszmadia legény vörös ingben kiült az utcára — harmonikázni. Ez az esemény volt csupán, mi némileg Május 1-ét megmentette a többi sablonos vasárnapoktól.

— **A 48-as honvédek ülése.** A 48-as honvédek Dr. Hegedűs elnöke alatt vasárnap május 8-án d. u. 3 órákor a város-háza nagytermében.

— **Gázmérgezés.** Tegnap d. u. a Kossuth utca 2603 sz. a. házhoz sürgősen orvost hívtak, hol két veszélyes beteg feküdt. — Az odaérkező orvosok gázmérgezését konstataáltak, mit a már több nap óta az utcai gázlámpa megrepedt csövéből beszivárgó nagy mennyiségű gáz okozott. Az esetet bejelentették a rendőrségnek. A betegek, Nagy

Gábor hentes és özv. Vitárius Dánielné súlyos betegen fekszenek. — A Kossuth utca 2603 sz. ház szomszédságában szintén áldozata van. Bosnyák Antalné a gázkiömlés okozta gázmérgezésben súlyosan fekszik a kórházban. A két házból az összes lakókat kiköltöztették.

— **Az őszi hadgyakorlatok.** Az ideai nagy hadgyakorlatok a hetedik és a tizenkettedik hadtest között, melyen a nagyvárad-i ezredek is részt vesznek, ugy a közös hadseregbeliek, mint a honvédség — Buziás környékén hat napig fognak tartani. A király főhadiszállása is Buziáson lesz. Ferencz Ferdinánd és Ottó főherczeg is részt fog venni a manővereken. A király Ischlból augusztus 18-án Bécsbe utazik és szeptember 1-én indul Buziásra a hadgyakorlatok után pedig visszatér Bécsbe.

— **A háború áldozatai.** Távol legyen tőlünk, hogy kedves olvasóink figyelmét a Kuba véres harcztérére akarjuk terelni. Nem, oh nem; Ez idő szerint a harcztér a Posta hivatal előtti kofa sor, a hol egy spanyol és egy amerikai menyecske párbajoztak. A két menyecske heves szóváltásba keveredett. — (hogy Kuba felett-én azt a mi harcztéri tudósítónak nem sikerült kipuhatolni) — Kezdetben ugyan diplomáciai nyelv jegyzék váltással igyekeztek egymást értelmetlenül tenni. Sajnos, hogy a két ellenfél kezébe nem a béke olajága volt, hanem az egyiknek egy pár élő csirke és egy pakli kindrucz, a másiknak egy élő kan pulyka és egy fazék tejfel. Nagyon természetes a diplomáciai szóváltás si vis pace para bellumra vezetett. Pujka asszonyság részéről a hadüzenet kezdetben a jobb kézbe levő pujka hóginálásába nyilvánult, de már egy pár perc múlva a pujka egy körforgást tett a levőbe mely körforgás után Csirkéné asszonyság kalapjának tetejébe utkozott. — melynek tollai ezer foszlányban repültek szét a semleges néző publikum elrettentésére. Csirkéné a mint érezte a feje bubján, hogy valami husszu kemény fütykősszerű husalkotmány*) üt meg vala, hátulról menten a két csirkével választott Pulykánának szinte a feje bubjára — Sajnos ezen műtétek alatt a csirkék nem különben Indiából itt meghonosodott pujka ivadék kiadták párajukat — Pujkáné erre nem volt rest a balkezébe levő sűrű fehér folyadékkal Csirkénének arcára slajert csinálni, mire csirkéné kissé meghátrálván a balkezébe levő pakli kindruczt Pujkáné arcába repítette és lón a két háró cölő felek között feketefüst felleg úgy annyira hogy a harcztér és a háboruszkodó felek csak hamar a képtelenség és a megbánás valódi gyászos képét vették fel. A harcztér elestek száma. 1 drb. pujka. 2 drb. csirke. Béke poraikra.

— **Halálozás.** A csapásoktól erősen sújtott Huttflész családok újból gyászva van. Még alig pár hete, hogy eltemették az öngyilkossá lett fiatal Huttflész Aladár bankhivatalnokot Budapesten és már újabb szomorúsága, gyászva van a családnak. Özv. Huttflész Istvánné tegnap délután örök álmra hunyta le szemét — meghalt. A gyász esetről a következő jelentést vettünk: Huttflész Kázmér, özv. Maier Ottóné sz. Huttflész Katalin gyermekei Blanka és Pálna mély fájdalomtól megtört szívvel tudják a felejtethetlen jó anyának, illetve nagyanyának néhai özv. Huttflész Istvánné szül. kiskarándi és nagyvárad-i és nagyvárad-i Nánassy Johannának életének 68 évében, hosszúságos betegség után, folyó hó 1-én délután három órákört történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 3-án délután 3 órákor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Nagyvárad-utca 2086. sz. háznál tartandó gyászima után a Kossuth utcai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Mely veltisztságtételre rokonainkat és ismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. május 1. Aladás és béke poraikra!

*) A pulykának a nyaka és a feje.

— **A Petőfi dalkör majálisa.** A „Petőfi“-dalkör tegnap este Komlóssy Arthur elnöke alatt tartott gyűlésén elhatározta, hogy május hó 28-án, Pünkösöd szombatján — a zászló alap javára — a nagyerdei vendéglőben majális rendez.

— **Hösködő honvéd.** Tegnap javában folyt a nagyerdei Levelesben a táncz mikor a szerelmes szívű Kovács Lajos honvéd dobos a szíve választottjával tánczoló Gellér Ferenczet oldalfegyverével föbe vágta, Hósi tette után futásnak eredt. Gellér Ferenczet a kórházba, Kovács Lajost meg eddig már körülbelül a katonai nyaralóba vitték. S mindennek az oka a szerelem, a nagy szerelem.

— **Ismét egy öngyilkos.** Kadetász Violánd 76 éves esukrász tegnap a Csapó utcai lakásán fölakasztotta magát azonnal meghalt. Az ok — életuntság.

— **A termény és áruraktár szövetkezet** vasárnap május 8-án d. e. 10 órákor ülést tart a városháza tanács termében.

— **Harczásati lögyakorlat.** A cs. és kir. 39-ik gyalogezredhez bevonuló tartalékos legénység harczásati lövése, f. évi május hó 13 és 27-én. délelőtt lesz megtartva a város részéről Stark Mártonnak bérbe adott parlagi birtokon levő harczásati és nagytávolsági lövőtérren. E területet a jelzett napokon a katonaság közlekedés elől elzárja, mire már most figyelmeztetjük a közönséget.

— **Saját botjával verték meg.** Barna Sándort tegnap délután a hatvan utca végén egy néhány felhangolt talyigás összeverte. A harcztér után a talyigások elmenekültek. — Az egész dologban Barna Sándort az bosszantja, hogy a saját botjával verték meg.

— **Vendéglősök bálja.** A vendéglősök kongresszusán előkészítő bizottság fényes mulatságot rendez a hó 12-én a nagyerdei Dobos pavillonban. A meghívókat már széthordották. Felkértek mindazok, kik meghívót még nem kaptak volna s arra igényt tartanak, hogy eziránt Kovács Dező bizottsági elnökhöz (Hungária kávéház) fordulni sziveskedjenek.

— **Három temetés.** Ha a természet örök rendje szerint történik is megható, mennyivel inkább elszomorítólag hat azonban a szívre, ha erőszakkal, önként keresett halállal kimulatakat fedő koporsók felett zendül meg a gyász induló bánatos melodiája. Ez történt városunkban szombaton délután, mikor egyidőben három öngyilkos koporsóba zárt holttestét kísérték ki oda, honnan nincs visszatérés. — Imre Lajos, az öngyilkos gázdás holttestét a közoktatóból vitték ki a pályaudvarhoz gazdasztársai kísérete s a megszómorodott édesanyja lepergő könnyharmata csilllogás mellett, — hogy Miskolcra szállítsák örök pihenésére. — A másik Betyár János volt, az öngyilkos közhonvéd, kit szép katonai pompával temettek el, a mit mi magunk részéről helytelennek tartunk, — mert ezzel szinte tápot nyerhet katonáknál az öngyilkossági hajlam. — A harmadik az ifju, — alig kifejődött virág, — a 16 éves Tolvaj Sára volt, ki marólyuggal végezte ki magát. Kívánsága szerint szép temetést rendeztek neki s busan síró hegedűsöz mellett kísérték az anyaföld pihenő keblére, ahol többé nem fáj semmi.

— **Helyreigazítás.** Lapunk szombat április 30-án kelt számában „A községi pótladó“ című cikkbe három sajtóhiba csuszott be, még pedig először ennél a bekezdésnél. „Az ohati 300 holdás“ helyett „Az ohati 8000 holdas értendő. — A cikk közepétáján szinte bekezdés „De térjünk a vagy parlagi földekre mely 340 catastr. hold“ helyett „3400 catastr. hold“ és végül az utolsó bekezdés harmadik sorába „6 nagy 60 ember élhessen meg“ helyett 6 vagy 7 ember élhessen stb.

— **Lefoglalt bűnjelek.** K o n e z Tamás és társai ezeltett négy évvel különféle betöréseket követtek el. Összesen 130 különféle tárgyat loptak össze. Most, miután a vizsgálat be van fejezve a tárgyakat jogos tulajdonosaiknak fogják kiadni. K o n e z Tamást a napokban 6 évi fegyház eltöltésére Vácra kísérik.

— **Elgázolás.** Tegnap reggel B o c s o l y á k Sándor 10 es számú bérkocsis sebes vágatásban hajtva lovait a piacon elgázolta L ó k o d y Mihályt. A részeg kocsis jutalmát majd kiveszi a rendőrségtől.

— **Köszönöt nyilvánítás.** Saját halám csekély jelűl és szenvedő embertársaim iránti részvétből teszem közzé, hogy Debreczenben lakó dr. F á y Márk orvos ur oly sulyos, — mondhatnám halálos torokbetegségtől gyógyított ki melylyel számos orvosnál B.-pesten egyetemi tanárnál s Gleichenbergben is jártam minden eredmény nélkül. Miért a legmelegebben ajánlom a nevezett orvos urat bármiféle betegségben szenvedő embertársaim figyelmébe. Tisza-Lök 1898. ápril hó B á n y a y László állomás főnök.

Színház.

* **Három előadás.** Szombat este Itélet ment másodsor vasárnap d. u. Szép Meluzina este az énekes szomélyzet bucsu felléptére. A nagypót játszották. A négy énekesnőt tapsal, virággal szépen honorálták. Ma este utójjára Armány és Szerelm kerül szíre s aztán, . . . aztán bezáródnak hosszú öt hónapra Thalia templomának kapui . . .

A hirlapírók napja Temesvárott.

— V. H. G. Sz. közgyűlése. —
Debreczen, május 2.

A vidéki hirlapírók országos szövetsége a temesvári helyi bizottság meghívása folytán — vasárnap, május hó 8-án Temesvárott tartja évi közgyűlését. Tulajdonképen ez az első közgyűlése a szövetségnek, mely jogos büszkeséggel utalhat az első év erkölcsi és anyagi sikereire.

Az ország valami kiválóbb kulturális központján nagy rokonszenvvel fogadták és hathatós támogatásban részesítették a szövetség eszméjét, melynek főczélja, hogy fejlessze a hirlapírók közt a kar-szellemet és ellátást biztosítson a vidéki hirlapíróknak, rokkantság esetére.

A szövetség nyugdíj- és segély alapjai ma már 30.000 frtot tesznek ki, amiből 21.000 frt készpénzben be van fizetve és gyümölcsözőleg van elhelyezve a szegedi kereskedelmi és iparbankban.

Temesvár szab. kir. város közönsége mely élénk érdeklődést tanusít minden a kulturális törekvés iránt, a vidéki hirlapírók akcióját a folyó év alatt fényesen támogatta úgy erkölcsileg, mint anyagilag és ezt a jóindulatát ki való mértékben fogja kimutatni a május hó 8-án tartandón évi közgyűlés alkalmából is. A városi kszélet vezető férfaiival egyetértőleg, a temesvári helyi bizottság a következőleg állapította meg a programot:

Szombaton, május 7-én: Esti fél 9 órakor Imerkedési estely a „Hungaria“ szálló külön termében.

Vasárnap május 8-án d. e. 10 órakor: A vidéki hirlapírók országos szövetségének igazgatósága a közgyűlés tárgyainak előkészítése végett, — a vármegyeház termében ülést tart.

D. e. fél 11 órakor: A vidéki hirlapírók országos szövetségének közgyűlése a vármegyeház termében. A napirend ez:

I. Az 1897. évi zárszámadások előterjesztése.

2. Pót-választások az igazgatóságba és a felügyelőbizottságba.

3. Előterjesztés a nyudijazási szabályok alkotása iránt.

4. Az igazgatóság előterjesztései.

5. Az 1898. évi költségvetés megállapítása.

Déli 12 órakor: A városházán külön ez alkalomra rögtönzött városi kiállítás megtekintése.) Történelmi és statisztikai adatok Temesvár nemzeti, kulturális és gazdasági fejlődéséről; tervek, térképek, reliquák.

Déli 1 órakor: Disztrakoma a városi vígadó nagy termében, — melyen a hirlapíró-szövetség tagjai a város vendégei fognak lenni.

D. u. 3 órakor: Országos kerékpárverseny a hirlapírók tiszteletére, a „Velocitas“ versenypályán. A főversenyre a temesvári sajtó adta a tiszteletdíjat. A tiszta jövedelem egy része a hirlapíró-szövetség nyudijalapja javára fog fordítani.

Esti fél 8 órakor: Társas-lakoma a la carte a „Rudolf trónörökös“ szálloda étkező termében.

Hétfőn május hó 9-én d. e. 9 órakor a belvárosi elemi iskola látogatása és utána esetleg a józsefvárosi zárda nevezetetének megtekintése.

Délben a vendégek elhagyják a várost.

A szövetség elnöksége a programot el fogadta és a város meghívása mellett elküldte a tagoknak a „Velocitas“ kerékpár-egyesület meghívását is.

Eddig a debreczeni nagyvárad, szegedi kolozsvári, aradi, pécsi szombathelyi nagybecskereki, nagyikindai, békés-esabai lugosi, verseezi stb. kollegák ígérték meg eljövételüket.

A zágrabi kivégzés.

A szerencsétlen három államhivatalnok szörnyű haláláért, melylyel a szjenicsáki felühdöt parasztság áldozatául estek, tegnap a földi igazságszolgáltatás a legkeményebb megtorlást gyakorolta.

A gyilkosok közül hármat, a legkegyetlenebbeket tegnap reggel hat órakor Zágrábban, a törvényszék udvarán kivégezték.

A halálraítéltek közül ketten utolsó éj szakájukat esendesen, nyugodtan töltötték.

Lonesár Márta, a bestiális asszony egészen magába szállott és hajnalfele papot is kért, akinek meggyonta töredelmesen nagy bűneit. Lonesár Tamás, a bátyja, egész éjszaka nyugtalankodott, míg a harmadik, Manojlovits Száva egyik szivart a másik után szitta. Pont hat órakor vezették ki az első delikvenst, Lonesár Mártát a törvényszék udvarára. A bűnösök lélekharangjának panaszos csengése kísérte utolsó útjára.

Az udvaron egymás mellett állott a három bitófa s ott várakozott B a l i Mihály hóher a két pribékjével. Közönséges utcai ruhában voltak a hóher kis fekete kiztatáskájából szadegette elő szerszámain, közben pedig cigarettázott. A bitófák körül az ötvenharmadik gyalogezred egy szakasza egy főhadnagy vezetése alatt kordont vont, emögött foglalt helyet a csekély közönség. Nyolcvan embert bocsátottak be mindössze a vesztőhelyre, többnyire katonatiszteket, de künn a törvényház előtt már hajnali öt óra óta nagy tömeg tolongott. Az erőteljes, negyvenöt éves gyilkos asszony, akinek négy gyermeke van, nyugodtan vonult a csendőrök közt a szélső bitófa elé, ott még egyszer felolvasták előtte halálos ítéletét, majd megkötötték. Nyugodtan türte mindezt, csak mikor a bitófa alá a zsámolyra állították, hagyta el nyugalma és kétségbeesetten kiáltotta:

— **Az én példám tartson viszsza mindenkit a z ilyen gonoszságtól. Emberek, vigyázzatok magatokra!** És halkabban hozzátette: Isten veled, te szép világ!

A hóher rögtön eltakarta arcát egy selemkendővel. Harmadfél perc telt el a Lonesár Márta meghalt. — Az első akasztófa elé nyomban spanyolfalat tettek s elővezették a második bűnöst, Lonesár Tamást. A negyvenhat éves atléta természetű ember az ítélet fölölv

sása közben folyton a fejét rázta s közbeszólt:

— **Nem úgy van ez! Nem igaz.**

Amikor a pribékek megragadták reszketve ordította:

— **Most megkaptátok a pecsenyéteket!**

A bitófa alatt pedig így szólt:

— **Nem félek a hóhértől. — majd föl-sóhajtott: Így jár minde nki, aki a magyarokat bántja.**

Haláltusája hatodfél perczig tartott s nyomban azután a harminczkilencz éves, közepetermetű Manojlovits Szávára kerül a sor, Ez szörnyen sápadt volt és egész testében úgy reszketett, hogy valósággal vinni kellett a bitófa alá.

A dacosképű horvát folyton azt ismételtette:

— **Miért is félek én, vajjon mitől?**

A bitófa alatt reszkető hangon ő is belekezdett valami mondókába, de a dobpergés elfojtotta szavát és a következő pillanatban már rajta is végrehajtották a halálos ítéletet.

A három gyilkos kivégzése háromnegyed óra hosszat tartott.

Kevéssel hét óra előtt utolsó csendült a lélekharang, az orvosok konstatálták még csak a halál bekövetkeztét, a halottakért pedig a pap mormogott esőndes imádságot.

A Debreczenben felállítandó keményítőgyár kérdéséhez.

Kassa, május 1.

U n g e r Adolf urtól Kassáról vettük és közöljük az alábbi igazi szakértelemmel és sok jó akarattal megírt cikket, melyet ajánlunk az illető alakulni készülő vállalat figyelmébe:

Tekintetes szerkesztőség!

Egy ottani lapnak f. é. márczius hó 22-éről kelt száma, melyben egy előkészítő bizottságnak javaslata egy Debreczenben felállítandó keményítőgyár ügyét tárgyalja, — véletlenül kezeimhez jutott. Engem ezen ügy először mint jó hazafit érdekel, mivel örömmel látom hazámban az ipar fejlődését és föllendülését, másodsor pedig a keményítő gyártás terén magam is szakember lévén, sok bel- és külföldi keményítőgyárat láttam, tanulmányoztam, ilyen gyárat magam is vezettem — habár keményítőgyártással többé már nem foglalkozom — ezen ügy tehát ezért is érdekel.

Némi szolgálatot vélek tenni azzal, ha egy és más körülményre föl hívom a t. előkészítő bizottság figyelmét, mert a mint a cikkből kiveszem, a t. bizottságot nagyon is optimista nézetek vezérik és sajnos — de így van — Magyarországon a gyáripár hanyatlásának egyik főoka az, hogy gyakran kellő szakértelem hiányában a vállalkozókat beugrasztják, már pedig ha a kezdet rossz, a vége is rossz szokott lenni. — A dolog érdemére áttérve kijelentem, hogy egy buza keményítőgyár létesítésénél az eredményt lisztből való gyártás után kalkulálni nagy merészség, minél fogva b. lapjának említett cikkében ezen értelemben összeállított kalkuláció teljesen alaptalan. Alaptalan először azért, mert a liszt minősége oly nagy befolyással van a csiriz előállítására, hogy ennek előállítása gyakran teljesen lehetetlen, másodsor a kalkulációban kitüntetett perzentuális eredmények — épen a kalkuláció hátrányára — nagyon variálnak, harmadsor az 5-ös számú lisztnek az ára a finom lisztnek kelendőségétől vagy nem kelendőségétől függ és ezért ez az ár nagyon gyakran változik, miáltal ezen lisztnek — a keményítő és csirizgyártáshoz arányitva — sokszor 3 frttal magasabb a buza áránál.

A mai viszonyokat tekintve, az üzem lisztből fenn nem állhat és ez nagy kárral járna, így hogy practicus szemléltetéssel éljek számokat sorolok föl: 85 klg. lisztnek az ára 15 frt, 1 métermázsza feldolgozása utáni üzemköltség 2 frt 50 kr, összesen 17 frt 50 kr. —

Ebből nyerhető:

50% I keményítő	42-50 kg.	á. f.	25 kr.	10.62
14% II és IIIa	8-50	„	13 kr.	1.82
10% csirizextract	8-50	„	48 kr.	4.08
				16 frt 52

Maradna tehát 1 frt veszteség minden feldolgozott 85 kg liszt után,

Egy buza keményítőgyár alapjául tehát csak a szemes búzának feldolgozása jöhet egyedül figyelembe. Ezen az alapon a kalkulálás — még a mai rossz viszonyok mellett is kedvező, mert ha a buza ára 12 1/2 frt is, még mindig jó eredményt nyerünk, nem is számítva ama kitűnő melléktakarmányt, amelyet a buza héjjal kaptunk.

A mai viszonyoknak a következő kalkuláció felelne meg:

100 kg. buza (lehet üszkös buza is, amely 1 frttal olcsóbb)		
de ezt tekintetbe nem véve:	12 50	
költség:	2 50	
Összesen	15 frt	
Eredmény:		
48% I. oszt. keményítő á f. — 25	12 frt —	
6% II és III. " — 14	— 84	
7 kg. ezirizextract " — 48	3 frt 36	
takarmány szer 100 buza szárítva (Heneel féle szárító géppel) 20 kg á frt 4		80
Összesen:	17 frt	

Marad tehát minden 100 kg. feldolgozott buza után 2 frt tiszta haszon.

A buza keményítő gyártást tengeri keményítőgyártással kombinálni nagyon üdvös eszmének tartom, mivel a tengeri nyirkos állapotában igen jutányos árban vásárolható, a mely 45 százalék I. rendű keményítőt szolgáltat és a mellékterményül nyert moslék igen értékes protein tartalmu takarmányt képez, melynek értéke — bármilyen viszonyok között is — 100 kg. tengeri után 1.20—1.50 kr között váltakozik. — Az előállítási költségek is jóval olcsóbbak a tengerinél, mint a buzánál, — tekintve még a mai ritka drága tengeri árat, ezen üzem fényes eredménnyel válik be, a mi kitűnik a következő számításból.

100 kg. tengeri	5.50
összes üzemköltség (ha legalább 25 mm. dolgoztatik föl naponta)	2.75
	8.25
Ebből nyerünk:	
46% I. r. keményítőt á f. 18	8.28
4% II. r. " " 9	36
hulladék	1.25
Összesen	9.89

A cikknek az a passzusa, a mely malmokkal foglalkozik, nagyon rózsás színben tünteti föl a malommaak mint külön iparágak a működését. Különösen a mi a lisztnek a keményítőgyár részére való előállítását illeti, ez a praxisban nem bizonyult be jónak, mivel a nagy kereskedelmi malmok ma már oly csekély haszonnal — gyakran veszteséggel — dolgoznak, hogy a liszt — ha történetesen ez dolgoztatnék föl keményítőnek — sokkal olcsóbban szerezhető be, mint a hogy ezt a gyár előállíthatja.

A malmok inkább a finom liszteknek találják meg a hasznót, míg a közép és fekete liszteken mondhatni mindig veszítenek. Tehát ez irányban sem akceptálom a javaslatban elfoglalt álláspontot.

Még egy körülményt nem hagyhatok megjegyzés nélkül és ez a keményítő eladásra vonatkozik. A mi t. i. a keményítőnek ipari célokra való eladását (csész és morva szövő és fonó ipar, kelmefestés) illeti, ez mindenáron mellőzendő, mivel ezen gyárak olyan sok kisebb pénzben szűkölködő keményítő (azonkívül burgonya keményítő és dextrin) gyárak által kerestetnek föl, hogy a keményítő ára oly minimumra redukálódik, mely direkt veszteséget von maga után. Ezért csak a fölösleget lehet időközönként ott eladni. De megszűnik ezen kérdés az által, ha egy új raczionális gyártási módszert követünk, vagyis fősúlyt az úgynevezett darabos keményítő előállítására fektetünk. — Ezen eljárás — a melyet eddig csak egy gyár kultivál s a melyet általában még nem ismernek — oly terményt eredményez, melyből minden mennyiség, 100 kgként 1 1/2—2 frt, magasabb ár mellett mint közönséges szemcséjű keményítő Magyarországon és a határos Galicziában a kereskedőknél gyorsan értékesíthető és fölöslegessé teszi a keményítőt a fent

jelzett iparvállalatok részére potom áron odaadni.

Ezen raczionális módszerre tehát különösen fölhívom az előkészítő bizottság figyelmét, mivel csakis ezen módszer bevezetésével volna a meglakítandó keményítőgyárnak a biztos jövője megállapítva.

A mi végül a csiriznek Debreczenben és a vidéken való eladását illeti, teljesen hozzájárulok a javaslatban kifejtett állásponthoz, mivel az említett vidék a készítményt csaknem teljesen fölhasználja.

A midőn kívánom, hogy a fentiekben fölhozottak a vállalatnak legjobb hasznára legyenek, egyuttal kinyilatkoztatom, hogy bővebb felvilágosításokkal teljes en díjtalanul és bármikor szívesen szolgálak.

Maradtam a tek. szerkesztőségnek Kassán, 1898. április hó 6 án.

Kiváló tisztelettel
Ungár Adolf.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

Weisz József budapesti terménybizományi cég jelentése.

Debreczen, május 2.

Készára csendes

Oszti buza	10 63—10 63
Tavaszi buza	14 30—14 30
Oszti rozs	8.25—8.30.
Tavaszi rozs	8.40—8.40.
Oszti zab	6 18—6.20.
Tavaszi zab	6.28—6.30.
aug.—szep. tengeri	4.60—4.70.
Szept.—okt. tengeri	0.—0.—.
Május—juniusi 1898.	6.03—6.05.

Sertéspiacz. Budapest-Kőbány 1898 május 2.

Magyar elsőrendű Öreg nehéz páronként 340 kilon felüli sulyban (— krtól — krig. Öreg közép (páronként 300 260 kgr. sulyban) — krtól — krig. Fiatal nehéz (páron — 230 kilon felüli sulyban) — 65 krtól 70 — krig. Fiatal közép (páronként 250 300 kigr. sulyban) — 59 krtól 65 — krig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilon felüli sulyban) — 52 krtól — 53 krig. Közép (páronként 220—280 krg sulyból) — 44 krt — 45 krig. Könnyű páronként 220 kilgrig terjedő sulyban — 3 krtól — 44 krig. III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli sulyban) — 51 krtól 52 — krig. Közép (páronként 220—260 klg sulyban) — 49 — krtól 50 — krig. Könnyű (páronként 220 kilgrig terjedő sulyban) — 47 — krtól 48 krig.

Sertés létszám: 1898 ávi május hó 2 napján volt készletben: 26.965 darab 1898 évi május hó 2. napján felhajtott — drb 1898 május hó 2. napján elszállított 504 drb. 1898. május hó 2. napjára marad készletben 26664 drb. Hizottsértés forgalom változatlan.

DEBRECZENI PIACZI ÁRAK.

Május 2 hetivásár

Élelmiszerek és házi cikkek: Száz kilónként: Bab 8—12, burgonya 1.80 frt, borsó 18—28 frt, lenese 20—32 frt. (liszt láng) 19.40 17.80 frt. (zsemlye) 19.20—19 frt. (fehér) 18.60 — frt. (közép) — — — frt. (rozs) 11.60 kr. (barna) 15 kr, lenese 22—36 kr, liszt (legfinomabb) 20 kr, (buza finom) 19 1/2 kr (buza durva) — kr, (rozs) 18 kr, (zsemlye) — kr, (fehér közép) — kr. (barna közép) — kr, szappan 20—24 kr, zsir (disznó) — kr, (liba) — kr, nuzlaszavó — kr, szalonna uj 68 kr, sólla 70 kr. Literenként: Borsó 14—16 kr, bor (ó hegyi) 40—60 kr, (ó kerti) 40—60 kr, (uj kerti) 30—36 kr. eczet — kr, lenese 14—16 kr, petróleum 16—24, pálinka (közönséges) 32 kr — frt, rizskása 14—34 frt, szén (putnoki) 1.00 frt, (salgótarjáni) 1.50 frt, (szalon) 1.80

frt, pirszén 2.00 frt, szalonna 6 65.— frt, szalonna uj 52—53 frt, szalonna sóttan — frt, háj uj — frt, háj ó 56—60 frt, zsir — frt. — Kilónként: Bab 8—12 kr, borsó 18—24 kr, burgonya 3 kr, kenyér (fehér) 18 tej 10 kr, tejjel 40 kr.

Állatvásár: Szarvasmarha felhajtott 600 drb, eladatott 500 drb; ló felhajtott 350 drb, eladatott 280 drb; juh és bárány felhajtott — drb, eladatott — drb.

Husárak: Marhahus kilónként 36—54 kr borjúhus 56—60 kr juhhus 32—36 kr, sertés-hus 48—60 kr.

Gabonaneműek: Buza 12.00—11 frt kétszeres 11.50—10.70 frt, árpa 5.60—5.40 frt zab 6.40—6.20 frt, tengeri 5.90—4.70, lenese — frt, köleskása — frt.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

légszesz és vízvezetékek, csatornázások, szivattyúk, fürdő-berendezések, központi fűtések, fertőtlenítő berendezések

vállalatára a Nagyvárad u. 2085. sz. a. lévő fiók üzletem iroda és felszerelő műhelyét f. é. május hó 1-én az Ipar és kereskedelmi bankpalota épületébe helyezem át.

Kitűnő tisztelettel

Knuth Károly.

!! Kitűnő padló-máz !!

puha padlóra.

Linoleum padló-zománcz

3 árnyalatban

Bejegyzett védjegy: VAS LOVAG.

Lakk és festék-gyár.

Eisenstädter Testvérek

BÉCS.

Teljesen használatra kész, csinos és a cözének megfelelő 1 kilós dobozokban.

Linoleum padló-zománcz egy óra alatt megszárad, pompás fényű, sama a repedésektől ment marad.

Linoleum padló-zománcz közvetlenül a doboztól mázolható föl.

Linoleum padló-zománcz használatra sokkal olcsóbb, mint a többi padló-fénymáz.

Debreczenben kapható: Csanak József, Félégyházi János, Francsics és Jóna, Fritsek Károly, Ganovszky Lajos, Geréby Fülöp, Kohn Lajos, Kontsek Géza, Leidenfrost Gy Parti Ferencz, Radeckzy József, Rckl József Zelmos, ifj. Rózsa Lajos, Róth Antal, Szabó Zsigmond, Térrey József Tóth Kálmán és Váray József arak üzletében.

1535 tk.
1898.

II Pót-hirdetmény.

A debreczeni kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Takarékos és Hitelintézet debreczeni részvénytársaság végrehajtónak Kecskés Sándor és neje Faragó Juliánna debreczeni lakosok végre hajtást szenvedők elleni 2200 frt s járuléka iránti végrehajtási ügyben 1733. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a debreczeni 7378. sz. tjkvben felírt 964 hri sz. alatt foglalt 723 népsorszámu házasheltekre 1168 frt kikiáltási árban a debreczeni kir. tszék árverési termében 1898. évi május hó 10 ik napjának délutáni 3 órájára kitűzött árverés az 1881: LX. t. cz. 167. § a alapján Löfkovits Arthur ékszerész végrehajtató érdekében és 35 frt tőke követelése s jár kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Debreszenben a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál 1898. február hó 16 ik napján.

Nagy Károly
királyi táblai bíró.

107.
1898. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak 35554 1898 P. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Goldhammer Jakab részére Moskovits Ferencz neje debreczeni lakosoktól 35 frt és 16 frt tőke, fizetett összeg betudásával ennek esedékes 5. kamatai és eddig összesen 49 frt 99 kr perköltség erejéig 1897 évi Junius hó 16-án bíróilag felülfoglalt és 344 frtra becsült butorok ágy neműek és egyebekből álló ingóságok 1898 évi május hó 9-én délután 3 órakor kezdetét veendő és Váraduteza 2181 szám alatt megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1898 évi April hó 20-án.

Sugár Gyula.
birói kiküldött.

Birtok eladás.

Nyiregyháza határában fekvő 750 hold egytagu birtok előnyös föltételek mellett bérbe adó, esetleg eladó. Levelek Goldberger A. V. hirdetési irodájában ezimzendők. Budapest Váci utca 9. sz.

9 es számu „Zuckerin“.

Adagtablettekben oly édesítő erővel bir, hogy

1/2 kilo czukor édességi értéke

csak 3 és fél krajczárba kerül.

Egy krajczárért 6 esze kávé lehet megédesíteni. — Olesőbb tabletek is kínálatnak azonban csak kizárólagosan „ZUCKERIN“ tabletteket kérjünk.

Kapható vegyes üzletekben. — Raktárakat létesít ;

Dávid József, ARADON.

Ügynökségi és bizományi uzlet.

Meghívás.

A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár
1. évi május 8-án d. e. 10 órakor
a város háza kistanácstermében
rendes közgyűlést

tart, melyre a közgyűlési kiküldöttek tisztelettel meghivatnak.

1. Az igazgatóság pénztári jelentése és a számadások előterjesztése.
 2. A felügyelőbizottság jelentése s a felmentvény iránti határozat.
 3. Az igazgatóság kiegészítése.
 4. Választott bíróság megválasztása.
 5. Felügyelőbizottság megválasztása. — Indítványok.
- Debreczen, 1898. május hó 1.

Az igazgatóság.

GARA és TÁRSA

a m. k. szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusító
Budapest, Károly-körut 11.

A nagy. m. k. osztálysorsjáték első osztályának húzása május hó 11. és 12-én lesz. Ezeu hat osztályból álló sorsjátéknál ismét több milliót fognak nyerni

Az első osztályu tervszerű betét :

egy egész sorsjegyért 6 frt —. —.
egy fél sorsjegyért 3 frt —. —.
egy negyed sorsjegyért 1 frt 50 —.
egy nyolczad sorsjegyért — 75 kr.

Rendelményeket azonnal eszközölünk.

GARA és TÁRSA a m. k. szab. osztálysorsjáték főelárusító BUDAPEST, Károly-körut 11.